

Міністерство освіти і науки України
Маріупольський державний університет
Факультет грецької філології та перекладу

КАТАЛОГ ЕЛЕКТИВНИХ ДИСЦИПЛІН

кафедри грецької філології та перекладу

(для освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Філологія. Мова та література (новогрецька)»)

Маріуполь – 2020

Каталог елективних дисциплін кафедри грецької філології та перекладу (для освітньо-професійних, освітньо-наукових і наукових програм підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ) : інфор. видання / Укл.: Ю.В. Жарікова, Н.К. Кобиленко – Маріуполь, 2020. – 11 с.

Рекомендовано вченою радою факультету грецької філології та перекладу (протокол № 3 від 02 листопада 2020 року)

В інформаційному виданні подано анотований перелік 20 елективних дисциплін професійної підготовки, які пропонуються кафедрою грецької філології та перекладу для включення в освітньо-професійні програми підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ на першому та другому рівні вищої освіти (ОС «Бакалавр», ОС «Магістр»).

Призначено для розробників програм, керівників факультетів, кафедр, які забезпечують право здобувачів вищої освіти на вибір індивідуальної траєкторії навчання шляхом вивчення елективних дисциплін.

Розробники програм елективних дисциплін

Юлія Валентинівна Жарікова, кандидат філологічних наук, доцент кафедри грецької філології та перекладу,
Наталя Костянтинівна Кобиленко, старший викладач кафедри грецької філології та перекладу

ЗМІСТ

Дисципліни професійної підготовки

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ (Філологія)

Теоретична фонетика

Основи ділової основної іноземної мови (новогрецької)

Фразеологія ОІМ (новогрецької)

Загальне мовознавство

Діалектологія ОІМ

ДРУГИЙ «МАГІСТЕРСЬКИЙ» РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ (Філологія)

Когнітивні аспекти лінгвістики

Новогрецька мова професійного спілкування (філологія, освіта, переклад)

ДО УВАГИ КОРИСТУВАЧІВ КАТАЛОГУ

Каталог елективних дисциплін кафедри грецької філології та перекладу

- є *систематизованим переліком* елективних дисциплін, які кафедра пропонує для освітньо-професійних, освітньо-наукових і наукових програм підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальностями МДУ на першому та другому рівнях вищої освіти;
- є *свідченням спроможності кафедри* оперативного задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями;
- Змістовні модулі дисциплін, форми навчання, методи активізації пізнавальної активності студентів під час проведення аудиторних занять і організації СРС *спрямовані на формування базових компетенцій (компетентностей)* у здобувачів вищої освіти на певному рівні.
- Окремі дисципліни мають професійне спрямування для певної цільової групи здобувачів вищої освіти

У процесі роботи з каталогом використовуються такі *позначки*, які дають уявлення про рівень навчально-методичного забезпечення викладання дисциплін:

* Авторський курс: підготовлено навчальний посібник, навчально-методичний посібник або наукові публікації за темами; змістовні модулі пройшли експертизу і апробацію у наукових виданнях і на фахових зібраннях. Підготовлено мультимедійні лекції з окремих тем.

** Проведено змістовну експертизу *програми з дисципліни*; підготовлено навчально-методичне забезпечення аудиторної та самостійної роботи студентів. Підготовлено мультимедійні лекції.

*** Дисципліна буде викладатися уперше; розробляється програма і навчально-методичне забезпечення з урахуванням вітчизняних і зарубіжних навчально-методичних видань, а також авторських напрацювань. Окремі теми курсу базуються на наукових публікаціях авторів.

ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ФІЛОЛОГІЯ)

Назва дисципліни: Теоретична фонетика

Мета оволодіння знаннями основних розділів фонетики новогрецької мови;

Завдання:

- оволодіння знаннями основних розділів фонетики новогрецької мови;
- засвоєння основних фактів про фонетичний склад сучасної новогрецької мови.

ЗМ 1. Фонологія. Основні методи визначення складу фонем.

ЗМ 2. Артикуляційна та акустична класифікація голосних та приголосних. Дистрибуція фонем;

ЗМ 3. Словесний наголос та інтонація.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

- володіння культурою мислення, прийомами усного і письмового викладу матеріалу, здібністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення;
- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- володіти сучасною концептуальною базою та сучасними підходами зарубіжних та вітчизняних дослідників з проблем курсу;
- робити висновки та узагальнення з вивченої проблематики.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати та вміти:

- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Назва дисципліни: Діалектологія ОІМ

Мета розглянути питання становлення новогрецької мови, утворення та функціонування двох типів загальної мови, кафаревусі та дімотики.

Завдання:

- формування діалектів новогрецької мови та діалектів греків Приазов'я;
- ознайомити студентів з теоретичними засадами сучасної діалектології грецької мови..

ЗМ 1. Діалектологія як наука.

ЗМ 2. Співвідношення понять «літературна мова»-«діалектна мова», «діалект»-«говір»-«говірка». Територіальні та соціальні діалекти. Діалектні групи давньогрецької мови.

ЗМ 3. Діалекти новогрецької мови та їх формування.

ЗМ 4. Діалекти в грецькій літературі.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

- набуття культури навчання впродовж життя;
- володіння культурою мислення, прийомами усного і письмового викладу матеріалу, здібністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення;
- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;

- володіти сучасною концептуальною базою та сучасними підходами зарубіжних та вітчизняних дослідників з проблем курсу;
- робити висновки та узагальнення з вивченої проблематики.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати та вміти:

- застосовувати засоби залучення і утримання уваги аудиторії, встановлення контакту із слухачами;
  - аналізувати, оцінювати, коригувати чужий і власний виступ відповідно до поставленої мети і типу аудиторії;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

*Назва дисципліни: **Основи ділової ОІМ (новогрецької)***

Мета розвинути та сформувати знання, необхідні у подальшій професійно спрямованій роботі, виробити вміння та навички мовного етикету ділового спілкування новогрецькою мовою.

Завдання:

- ознайомлення студентів з основами діловодства;
- ознайомлення студентів з основними характеристиками офіційно-ділового стилю сучасної новогрецької мови, його призначенням;
- забезпечення засвоєння студентами загальних вимог до укладання та оформлення документів;
- вивчення термінології та ідіоматичних виразів сучасного грецького діловодства, формування умінь правильного використання термінів на практиці (усне та писемне мовлення);
- вивчення мовних особливостей ділового стилю сучасної новогрецької мови;
- застосування здобутих у процесі вивчення новогрецької мови професійних та комунікативних навичок для вирішення повсякденних проблем.

ЗМ 1. Культура ділового спілкування, дотримання мовних норм, види та оформлення офіційно-ділової документації,

ЗМ 2. Усне публічне мовлення, граматичні, лексичні, синтаксичні особливості офіційно-ділового стилю.

ЗМ 3. Мовностилістичні особливості офіційно-ділового стилю сучасної новогрецької мови. Переклад офіційної документації з української на новогрецьку.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

- володіння культурою мислення, прийомами усного і письмового викладу матеріалу, здібністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення;
- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- володіти сучасною концептуальною базою та сучасними підходами зарубіжних та вітчизняних дослідників з проблем курсу;
- робити висновки та узагальнення з вивченої проблематики.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати та вміти:

- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Назва дисципліни: Фразеологія ОІМ (новогрецької)

Мета ознайомити студентів з поняттям фразеологія та фразеологічна одиниця, з загальною стилістичною характеристикою фразеологічного складу новогрецької мови.

Завдання:

- допомогти усвідомити критерії розмежування на книжну і розмовну фразеологію та відображення у нормативних словниках її стилістичної диференціації;
- виробити навички визначення експресивно-стилістичного забарвлення фразеологізмів
- виробити навчати аргументувати мотивації критеріїв співвідношення фразеологізмів з певною сферою використання.

ЗМ 1. Фразеологія як наука про систему стійких словосполучень (фразеологізмів, або фразем); основні типологічні ознаки фразеологізмів.

ЗМ 2. Класифікація фразеологізмів; особливості вживання фразеологізмів новогрецької мови у мовленні.

ЗМ 3. Стилiстичне забарвлення фразеологізмів.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- володіти сучасною концептуальною базою та сучасними підходами зарубіжних та вітчизняних дослідників з проблем курсу;
- робити висновки та узагальнення з вивченої проблематики.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

Знати та вміти:

- аналізувати, оцінювати, коригувати чужий і власний виступ відповідно до поставленої мети і типу аудиторії;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Назва дисципліни: Загальне мовознавство

Мета вказати на роль і значення лінгвістичної науки для розвитку суспільства взагалі й мови зокрема.

Завдання:

- сприяти розвитку вмінь студентів аналізувати думки вчених, розуміти значення сучасних мовознавчих теорій та історії лінгвістики для суспільного розвитку;

- формувати у студентів знання про сучасні мовознавчі напрями;
- формувати у студентів знання про сучасні мовознавчі погляди представників різних напрямів на поняття система і структура;
- ознайомити студентів із законами розвитку мови; з'ясувати поняття динаміки і статичності, синхронії і діахронії, функціонування і розвитку

ЗМ 1. "Загальне мовознавство", місце серед інших лінгвістичних дисциплін; загальне і часткове мовознавство; теоретичне і практичне мовознавство; основні розділи мовознавства; філософські основи мовознавства; мова і свідомість; система і структура як мовознавчі поняття, подвійне членування в мові; відношення між одиницями мовної системи, основні підсистеми мовної системи, проміжні рівні мовної системи; слово як одиниця знакового рівня; частини мови як реалізація міжрівневих зв'язків; розвиток мови як лінгвістичне поняття, основні закони розвитку мови, історичний розвиток мови і аспекти мовознавства.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- набуття культури навчання впродовж життя;
- володіння культурою мислення, прийомами усного і письмового викладу матеріалу, здібністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення;
- готовність поважно та дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій, толерантно сприймати етнічні, релігійні та культурні розбіжності.

інструментальні:

- володіння професійною науково-діловою (усною та письмовою) комунікацією новогрецькою мовою;
- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- вміння оперувати історичними фактами в ході дискусії, формувати й аргументувати власну точку зору;
- вміння переконливо викладати свої думки, дотримуватися етичних

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.
- застосовувати засоби залучення і утримання уваги аудиторії, встановлення контакту із слухачами;

ДРУГИЙ «МАГІСТЕРСЬКИЙ» РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ФІЛОЛОГІЯ)

Назва дисципліни: **Когнітивні аспекти лінгвістики**

Мета полягає у формуванні у студентів-магістрів адекватного уявлення про когнітивну лінгвістику як сучасний напрям у мовознавстві.

Завдання:

- ознайомити студентів-філологів з широким спектром когнітивних досліджень у мовознавстві
- сформулювати основні теоретичні та методологічні засади сучасної лінгвістики;
- дати уявлення студентам про передумови та історію зародження когнітивної лінгвістики, її теоретичний фундамент;
- систематизувати основні поняття когнітивної лінгвістики;
- викласти основні концепції та фундаментальні наукові роботи основоположників когнітивної лінгвістики;
- окреслити сучасний стан та перспективи розвитку когнітивної лінгвістики;
- сприяння розширенню наукового кругозору студента-філолога.

ЗМ 1. Когнітивна лінгвістика у сучасній науці про мову.

ЗМ 2. Основні категорії та постулати когнітивної лінгвістики.

ЗМ 3. Методи та прийоми семантико-когнітивного опису концептів.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- володіння культурою мислення, прийомами усного і письмового викладу матеріалу, здібністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення;

інструментальні:

- навички використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій у навчанні;

професійні:

- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- володіти сучасною концептуальною базою та сучасними підходами зарубіжних та вітчизняних дослідників з проблем курсу;
- робити висновки та узагальнення з вивченої проблематики.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- характерні риси висловлювань, що належать до різних видів красномовства;

вміти:

- здійснювати комунікативно доцільний вибір риторичних прийомів;
- моделювати хід комунікації в процесі монологічного і дискусійного мовлення;
- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.

Назва дисципліни: Новогрецька мова професійного спілкування (філологія, освіта, переклад)

Мета досягнення студентами рівня професійної комунікативної достатності у головних напрямках майбутньої фахової грекомовної діяльності, а саме сформувати навички використання знань з новогрецької мови як у процесі повсякденного спілкування з представниками інших країн з різноманітних питань в галузі філології та освіти, так і на етапі підготовки до участі у міжнародних конференціях, проектах та дискусіях, а також навчити слухачів проводити письмовий обмін діловою інформацією. Навчальний процес організується у такий спосіб, щоб сприяти паралельному і взаємопов'язаному формуванню у студентів умінь і навичок усного (говоріння, аудіювання) і писемного (читання, письмо) мовлення.

Завдання:

- студенти мають одержати достатній рівень комунікативної компетенції, яку складають мовленнєві вміння, сформовані на основі мовних, комунікативно-пізнавальних, мовленнєвих навичок, включаючи навички перекладу, реферування та анотування наукових текстів філологічної спрямованості, навички публічного виступу на філологічну тематику та ведення професійної дискусії
- розширення словникового запасу студентів за рахунок загальнонавчальної, загальнонаукової, загально професійної та спеціальної лексики (підмови спеціальності), що супроводжується формуванням умінь ефективного й адекватного оперування загальнолексичними і термінологічними мінімумами.

ЗМ 1. Стилiстичнi та композицiйнi особливостi наукової статтi фiлологiчного спрямування в українськiй та в новогрецькiй традицiї. Мова та стиль публiчного виступу грецькою мовою на наукових заходах з фiлологiї й методик викладання iноземної мови.

ЗМ 2. Мова та стиль вiтчизняних та грецьких наукових джерел з мовознавства та лiтературознавства; особливостi їхнього перекладу на новогрецьку. Українська мовознавча та лiтературознавча термiнологiя та її вiдтворення в новогрецькiй мовi. Новогрецька мовознавча та лiтературознавча термiнологiя та її вiдтворення в українськiй мовi.

ЗМ 3. Мова та стиль вiтчизняних наукових джерел з методик викладання iноземної мови; особливостi їхнього перекладу новогрецькою. Українська термiнологiя з методик викладання та її вiдтворення в новогрецькiй мовi.

ЗМ 4. Мова та стиль грецьких наукових джерел з методик викладання iноземної мови; особливостi їхнього перекладу українською. Новогрецька термiнологiя з методик викладання та її вiдтворення в українськiй мовi.

Компетентності, що набуває студент у ході вивчення курсу:

соціально-особистісні:

- набуття культури навчання впродовж життя;
- володіння культурою мислення, прийомами усного і письмового викладу матеріалу, здібністю до узагальнення, аналізу, сприйняття інформації, постановки мети та вибору шляхів її досягнення;
- готовність поважно та дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій, толерантно сприймати етнічні, релігійні та культурні розбіжності.

інструментальні:

- володіння професійною науково-діловою (усною та письмовою) комунікацією новогрецькою мовою;
- аналізувати, порівнювати, узагальнювати матеріал спираючись на джерела;
- вміння оперувати історичними фактами в ході дискусії, формувати й аргументувати власну точку зору;

- вміння переконливо викладати свої думки, дотримуватися етичних стандартів;
- вміння вести діалог з проблематики курсу.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- працювати з науковими джерелами, інформаційними ресурсами Інтернет, розміщеними на платформі Moodle.
- застосовувати засоби залучення і утримання уваги аудиторії, встановлення контакту із слухачами;
- аналізувати, оцінювати, коригувати чужий і власний виступ відповідно до поставленої мети і типу аудиторії;